KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Joachim Köhler

Statusrapport - etablering av nyanlända 2019

Innehållsförteckning

Sammanfattning 3
Mottagande av nyanlända 4
Statistik från Migrationsverket 4
Vid ankomst till Täby 6
Barnperspektiv 6
Boende under etableringsfasen 7
Tillfälligt boende 7
Kommunens tillfälliga boenden 7
Kemistvägen 30 7
Stay Along 7
Försörjningsstöd 8
Utbildning under etableringsfasen 9
Öppna förskolan 9
Förskolan 9
Grundskola och gymnasieskola 9
Svenska för invandrare, SFI 9
Samhällsorientering 10
Förberedelse till arbete under etableringsfasen 11
Kommunens satsning på stöd till arbete för nyanlända 11
Samarbete med föreningar och frivilliga organisationer 13
Pågående aktiviteter på Kemistvägen 30 13
Kompis Sverige 13
VIDA-projetket 13
Idrottsverksamhet 13
Sommarvärdar 13
Avslutad etableringsperiod 14
Avslutade bistånd till nyanlända 14
Efter de två åren i tillfälligt boende 14
Kontrakt som löper ut 2019 14
Hantering av kontrakt som löper ut 15
Kommunens stöd till nyanlända för att hitta boende 15
Om de nyanlända inte lyckas lösa sin boendesituation 15
Nyanlända som flyttar till andra kommuner 15
Källor 16
Kommentarer 16

Sammanfattning

Täby kommun har anvisats 141 nyanlända för mottagande under 2019, vilket är 50 personer färre än i fjol. I mars 2019 var 127 (varav 14 ensamkommande barn) av dessa 141 redan mottagna och placerade i något av kommunens tillfälliga boenden. Där bor för närvarande 214 nyanlända (inklusive barn). 75 personer är kartlagda av Välkommen Framtid, varav 62 är aktiva i olika etableringsprogram. I mars 2019 blev 114 personer självförsörjande eller var på väg mot självförsörjning. Under 2018 avslutades 171 utbetalningsärenden.

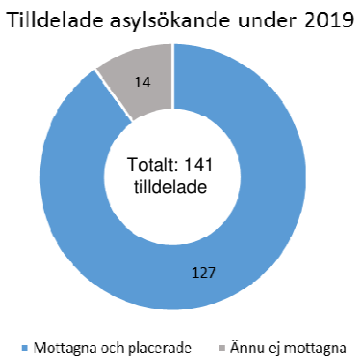

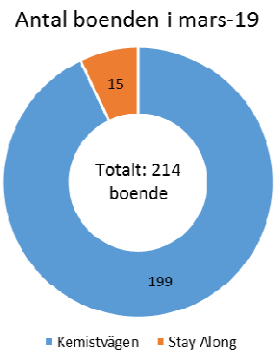

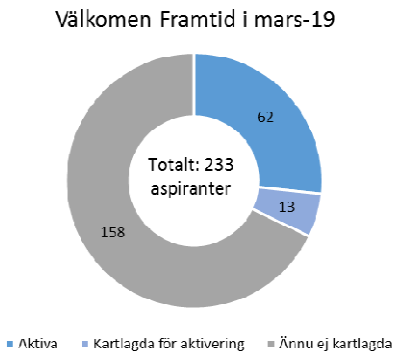

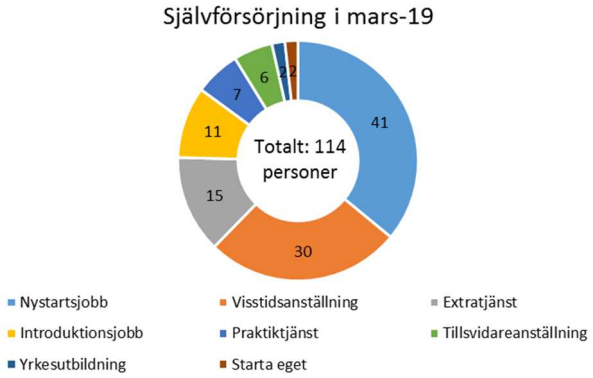

Mottagande av nyanlända

Alla kommuner har ansvar att ta emot nyanlända som har fått uppehållstillstånd och som anvisas till kommunen av Migrationsverket. Det regleras i Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning som trädde i kraft den 1 mars 2016. För nyanlända personer som anvisas till Täby ansvarar kommunen för att ordna bostad, svenskundervisning, samhällsorientering och samhällsservice såsom skola, barnomsorg, äldreomsorg, insatser för personer med funktionsnedsättning, insatser inom individ- och familjeomsorgen med mera. Kommunen ansvarar för att erbjuda ett tillfälligt boende under två år, lika lång tid som etableringsstödet ges.

Nyanlända med uppehållstillstånd ska få möjlighet att snabbt komma i arbete. För det krävs olika samverkande insatser. En god utbildning med fokus på att lära sig svenska språket är en viktig utgångspunkt för att snabbt etablera sig i det svenska samhället. Kommunen arbetar aktivt för att bidra till självförsörjande individer.

Statistik från Migrationsverket

Riket

Antalet nya asylsökande till Sverige var 3 534 personer under årets två första månader.

De vanligaste medborgarskapen för nya asylsökande var Syrien (359 personer), Georgien (243) och Irak (181). 22 procent av de nya asylsökande var medborgare i något av dessa tre länder.

62 procent av nya asylsökande under de två fösta månaderna av 2019 har varit män, 29 procent var under 18 år. Av dessa 1 010 barn var 160 ensamkommande, dvs. de anlände utan förälder/föräldrar eller annan legal vårdnadshavare.

I början av mars 2019 var 49 316 asylsökande inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem, en minskning sedan början av februari med 1 266 personer. Vid årsskiftet 2017/2018 var antalet inskrivna 76 640, vid årsskiftet 2016/2017 var antalet inskrivna 122 708. Vid årsskiftet 2015/2016 var antalet inskrivna högst, 181 890 stycken.
41 procent har sitt boende i anläggningar genom Migrationsverkets försorg, oftast en lägenhet i ett hyreshus. 55 procent av de inskrivna har ordnat boende på egen hand, t.ex. genom att bo hos släktingar. Resterande 4 procent har annat boende. Det kan gälla familjehemsplacerade barn eller personer som vistas på sjukhus.

Stockholms län

I Stockholms län fanns 10 220 inskrivna som asylsökande i början av mars 2019. Antalet har sjunkit med 6 083 sedan årsskiftet 2016/2017.

Till skillnad från landet som helhet har de flesta i länet, 93 procent, ordnat eget boende. Högst andel med eget boende av kommunerna i länet har Vallentuna och Vaxholm där samtliga har eget boende följt av Botkyrka som där 99 procent har eget boende. Solna och Sigtuna har högst andel i anläggningsboenden med 44 respektive 15 procent.

84 procent av de asylsökande i länet har aldrig haft uppehållstillstånd tidigare. Motsvarande andel i riket som helhet är 88 procent. 2 procent av asylsökande i länet har redan ett giltigt tillstånd medan motsvarande andel i riket är 5 procent. Andelen med utgånget tillstånd är i länet 14 procent och i riket 7 procent.

Av de 10 220 asylsökande i Stockholms län är 256 ensamkommande barn. De ensamkommande barnen utgör 2 procent av alla asylsökande i länet. Motsvarande andel för riket är 3 procent. Högst andel ensamkommande barn bland kommunerna i länet har Nykvarn med 14 procent, följt av Täby, 11 procent och Norrtälje, 10 procent.

Täby kommun

Första mars 2019 fanns 127 nyanlända (varav 14 barn) i Täby kommun som var inskrivna hos Migrationsverket. Av dessa hade 112 eget boende medan 15 var placerade i annat boende. 105 asylsökande hade aldrig tidigare haft uppehållstillstånd, 21 personer hade utgånget uppehållstillstånd och en hade redan giltigt uppehållstillstånd. Diagrammet nedan visar antal nyanlända vilka omfattas av förordningen (2010:1122) om statlig ersättning – den ersättning som kommunen får av Migrationsverket.

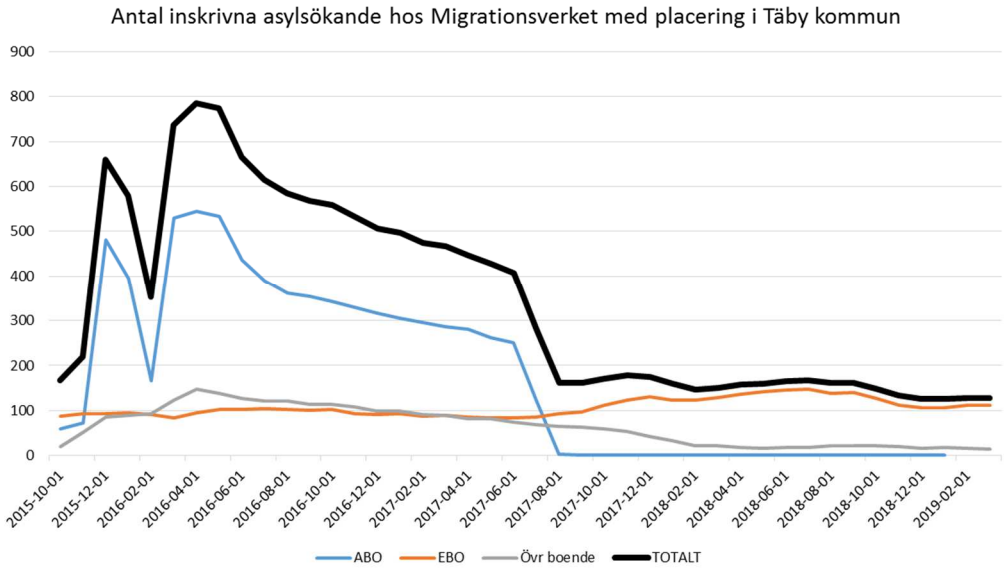

Hur många nyanlända som beviljats uppehållstillstånd i Sverige som ska tas emot av respektive kommun beror på kommunens storlek, arbetsmarknadsläge, det sammantagna mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn samt hur många asylsökande som redan vistas i kommunen. Migrationsverket fördelar antal nyanlända till varje län och respektive länsstyrelse fördelar till kommunerna.

- Under 2019 ska Täby kommun ta emot 141 personer
- Under 2018 tog Täby kommun emot 191 personer (varav 12 ensamkommande barn)
- Under 2017 tog Täby kommun emot 290 personer (varav 10 ensamkommande barn)
- Under 2016 tog Täby kommun emot 273 personer (varav 13 ensamkommande barn)

Vid ankomst till Täby

När kommunen tar emot nyanlända personer skrivs kontrakt på bostad första dagen (gäller ej ensamkommande barn). Socialsekreterare i Täby kommun informerar nyanlända personer om att kontakta Arbetsförmedlingen. Information och vägledning ges även om SFI, hur de ska gå till väga för att söka de fyra sista siffrorna i de fall personen inte har fullständigt personnummer samt hur det går till att öppna bankkonto. Socialsekreteraren informerar även om vikten av att söka boende och kontakta försäkringskassan för ersättningar. Socialtjänsten hjälper även till med kontakt med barnomsorg och skola för att barnen ska kunna erhålla skolgång så snart som möjligt.

Arbetsförmedlingens uppdrag är att utreda vad personens kunskapsnivå och behöver för insatser för att komma ut i arbete eller studier under etableringstiden. Det tar högst en vecka för personen att få en tid på Arbetsförmedlingen. Det är genom kontakten med Arbetsförmedlingen som den nyanlände får en individuell etableringsplan. Planen innehåller bland annat medverkan i SFI och samhällsorientering. När den nyanlände har en etableringsplan får personen etableringsersättning.

Kommunens uppdrag är att ordna bostad, tillhandahålla SFI och samhällsinformation. Utöver detta har Täby kommun valt att aktivt satsa på främjande insatser för att öka den nyanländes möjligheter till egen försörjning.

Barnperspektiv

Täby kommun ska ha ett barnperspektiv i beslutsfattandet vilket innebär att noga analysera vilka följder ett beslut kan få för enskilda barn. Det grundar sig i FN:s barnkonvention. Om det framkommer uppgifter som tyder på att ett barn far illa ska alltid social omsorg meddelas så att man kan ta ställning till om en utredning ska inledas.

Boende under etableringsfasen

Tillfälligt boende

När anvisning till Täby sker från Migrationsverket informeras de nyanlända om hur det tillfälliga boendet ser ut i Täby och de nyanlända har då möjlighet att tacka ja eller nej till presenterat boende. Tackar de nej får de hitta boende på egen hand. Täby kommun beslutade 2013 om riktlinjer som gäller för samtliga personer som är i behov av tillfälligt boende.

Målet är att de nyanlända som har tillfälligt boende under etableringstiden ska få stöd i att hitta eget boende och få jobb, praktik eller studier för att bli självförsörjande. Detta är också statens utgångspunkt genom det bidrag som ges nyanlända under två år. Efter de två första åren i kommunens tillfälliga boende har var och en eget ansvar för att själv hitta en ny bostad.

Kommunens tillfälliga boenden

2017 tecknade kommunen hyresavtal med fastighetsägaren för Kemistvägen 30 (före detta Täby Park hotell). Det innebär att de nyanlända personer med uppehållstillstånd som anvisas till Täby erbjuds tillfälligt boende på Kemistvägen 30. Kommunen tog över hyresavtalet för fastigheten efter Migrationsverket som tidigare hyrt fastigheten som asylboende. Kommunen hade tidigare undersökt möjligheten att uppföra modulbostäder. I och med att kommunen tecknade hyresavtal för Kemistvägen 30 är behovet av modulbostäder för närvarande inte aktuellt.

Kemistvägen 30

Kemistvägen 30 har boendeplats för cirka 400 personer. Fastigheten rymmer 147 rum, gemensamt kök och flera andra gemensamhetsutrymmen som bland annat används till studierum och rum för frivilligorganisationer. Första april 2019 bodde här 187 personer i 90 rum, 57 rum stod lediga. Nästa avflytt från Kemistvägen sker 2019-06-30 då 12 personer avslutar sitt boende.

Stay Along

Kommunen har även tillgång till ett tillfälligt boende på lägenhetshotellet Stay Along i Täby kyrkby. Där finns 36 sängplatser, varav 15 platser var belagda under april 2019. Ingen avflytt är planerad i närstående tid.

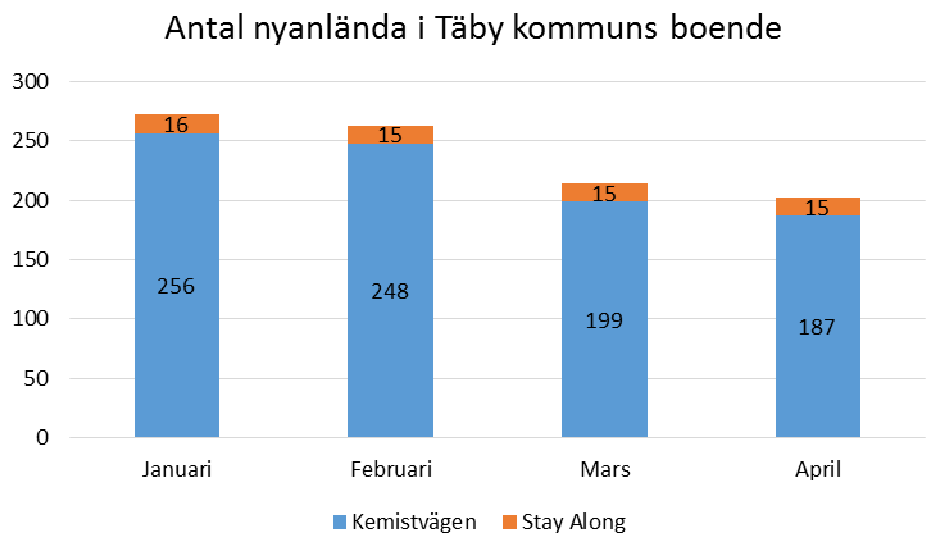

Diagrammet visar antal personer i tillfällig bostad genom kommunens försorg

Försörjningsstöd

I de fall den asylsökande saknar tillräckliga medel för att finansiera hela eller delar av sitt uppehälle, erhåller denne försörjningsstöd från kommunen. Kostnaden för försörjningsstöd till nyanlända uppgick år 2018 till 175 tkr per hushåll. För ensamkommande var summan 133 tkr per barn under 2018. Detta finansierades helt av bidrag erhållna från Migrationsverket.

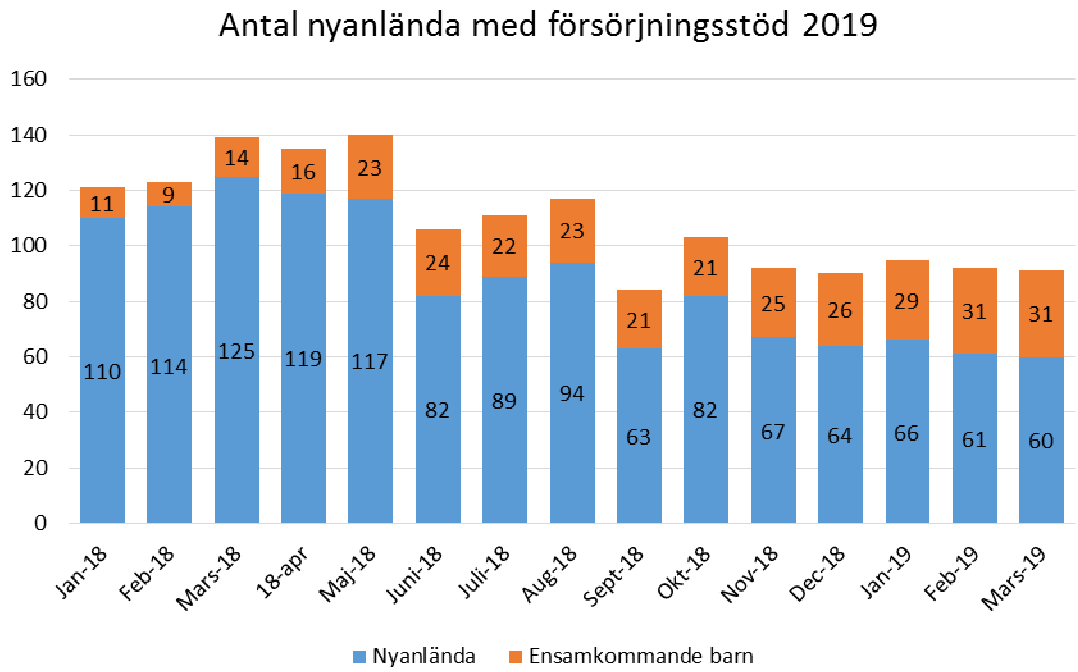

Utbildning under etableringsfasen

Öppna förskolan

Öppna förskolan är en öppen verksamhet som inte kräver inskrivning eller föranmälan. Dit kan föräldrar komma med barn i åldrarna 0-5 år.

- Ger information och har pedagogisk verksamhet för nyanlända och svenska familjer
- Verksamheten har ett medvetet språkutvecklande arbetssätt

Förskolan

Öppen för inskrivning av barn i åldrarna 0-5 år, på deltid för barn till föräldrar som inte är i förvärvsarbete eller studier och på heltid till barn vars föräldrar arbetar eller studerar på heltid.

Grundskola och gymnasieskola

Före skolplacering:

- Ger information med hjälp av tolk.
- Ger information om förskole- och skolsystemet. Beskriver hur föräldrar söker förskola och skola.
- Genomför skolkartläggning på individnivå (steg 1).
- Erbjuder hjälp att hitta/välja grundskola/gymnasieskola inom en månad efter elevens ankomst till Täby.

Efter skolplacering

- Grundskolans/gymnasieskolans rektor tar beslut om årskursplacering.
- Grundskolans/gymnasieskolans rektor hjälper vårdnadshavare att anmäla sina barn till modersmålsundervisning. Modersmålsundervisning erbjuds från förskoleklass till och med gymnasium.
- Grundskolans/gymnasieskolans rektor ansöker om studiehandledning.
- Grundskolans/gymnasieskolans rektor ansvarar för att genomföra skolkartläggning steg 2 (litteracitet, numeracitet).
- Grundskolans rektor ansöker om språkutvecklande stödundervisning för skolår 6-9 (Språkstuga).

Svenska för invandrare, SFI

För en nyanländ vuxen i Täby erbjuds handledning av Kunskapscentrum Nordost och hjälp att anmäla sig till SFI eller göra en nivåtest.

SFI erbjuds på flera nivåer:

- Studieväg 1 - För personer som har 0-6 års skolbakgrund, kurserna A, B, C och D
- Studieväg 2 - För personer som har längre skolbakgrund än 6 år, kurserna B, C
- Studieväg 3 - För personer som har längre skolbakgrund än 6 år, kurserna C och D

Täby har avtal med ABF, Astar, Eductus, Hermods och Österåker vuxenutbildning. Företagen har skolor på flera platser och schema finns på hemsidan. Eleverna kan läsa klassrum dagtid och kväll, lördagar på två skolor och distans. När det gäller studieväg 1 är det endast klassrum som gäller. Distansstudier erbjuds i dagsläget endast för studieväg 3.

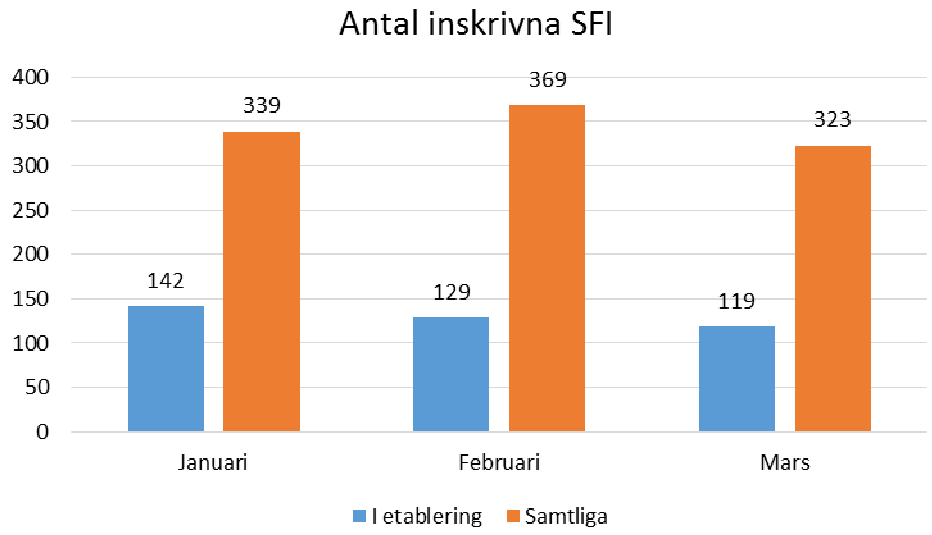

I april 2019 var 119 personer i etableringsfas inskrivna för SFI.

Samhällsorientering

Kurs i samhällsorientering erbjuds nyanlända i Sverige och omfattar 70-80 timmar. Genom Centrum för samhällsorientering ordnas kurser för nyanlända. Samhällsorienteringen administreras av Stockholms stad i gemensamt kansli för nästan alla länets kommuner. Kursen ges på ett språk som deltagaren behärskar väl och syftet är att personen ska bli insatt i hur det svenska samhället fungerar, komma närmare arbetsmarknaden och samhällsfunktionerna. Moment som generellt ingår är:

- Hälsa
- Sjukvård
- Olika synsätt på barnuppfostran
- Hur man söker arbete
- Studiebesök kan ingå, exempelvis på en myndighet

Förberedelse till arbete under etableringsfasen

Kommunens satsning på stöd till arbete för nyanlända

Täby kommun har initierat en satsning för att nyanlända Täbybor snabbare kommer i egenförsörjning genom arbete, praktik eller studier. Det sker i samverkan med Arbetsförmedlingen och kallas Välkommen framtid – vägen till arbete.

Välkommen framtid, som startade under senhösten 2018, skapar matchning mellan arbetssökande och arbetsgivare och har två fokus. Dels handlar det om att stärka individen i arbetssökande, exempelvis genom kartläggning av kunskaper, drivkrafter och i att skapa ett digitalt cv. Dels handlar det om att kartlägga den lokala arbetsmarknadens behov och matcha det med den nyanländes förmågor. Det kan också handla om att hitta sätt att utbilda till den kompetens som de lokala företagen eftersöker.

Individen får hjälp till självhjälp med individuella, flexibla, lösningsorienterade insatser. Målet är att den nyanlände ska få arbete, praktik eller påbörja studier som ska leda till arbete. Det kan till exempel vara:

- Att bli presenterad för arbetsgivare
- Kartlägga vad personen är bra på och vad personen vill arbeta med
- Bättra på svenska språket
- Tillgång till yrkesutbildningar
- Stöd att bygga kontakter
- Skriva ett CV och spela in en videopresentation (digitalt CV)

Potentiella arbetsgivare får hjälp genom:

- Pricksäker matchning
- Anställnings- och rekryteringsstöd med uppföljning
- Sammanställning av kravprofil
- Utbildning inom mångfald på arbetsplatsen
- Snabbt stöd i hela rekryteringsprocessen
- Digitalt verktyg för att profilera sig som arbetsgivare mot arbetsmarknaden
- Delaktighet i integrationen av nyanlända Täbybor

Satsningen Välkommen Framtid – vägen till arbete resulterade i att 114 personer var aktiva i någon form av arbets- eller utbildningsprogram under mars 2019.

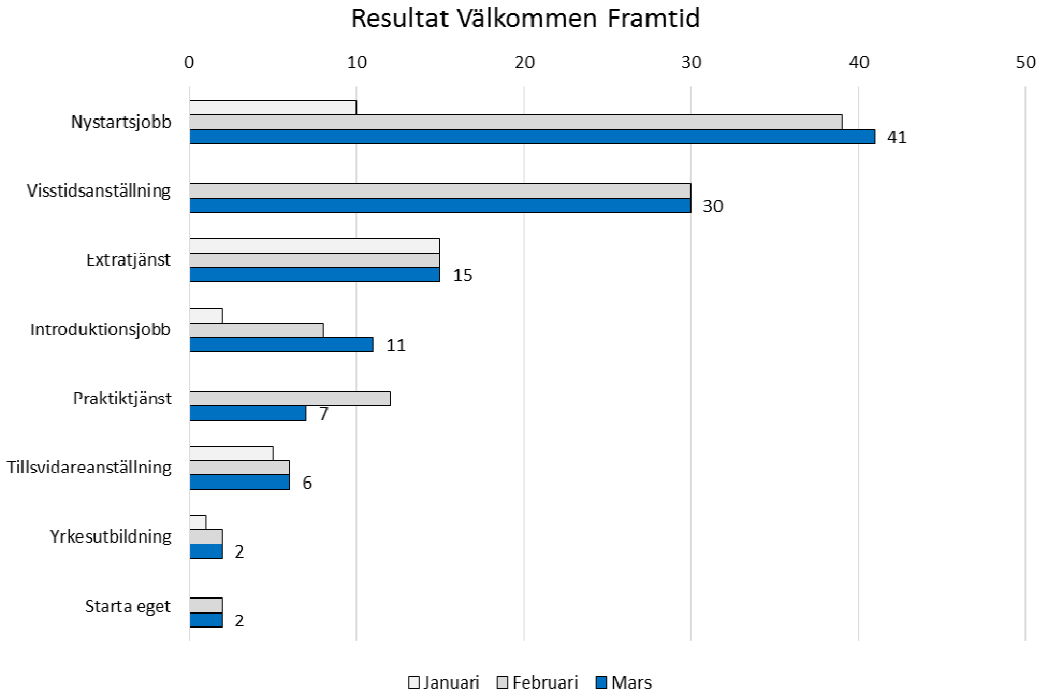

Diagrammet visar antal personer i aktiva program[1] under 2019.

Jobbmässa

Sedan 2016 år arrangerar kommunen även en årlig jobbmässa med fokus på enklare jobb och sommarjobb. Den brukar ha cirka 600-700 besökare. Jobbmässa återkommer våren 2019.

[1] Nystartsjobb – staten subventionerar arbetsgivaravgiften
Visstidsanställning – timanställning
Extratjänst – subventionerade tjänster inom offentlig verksamhet
Introduktionsjobb – staten ersätter 80% av lönen upp till 20.000kr/månad
Praktiktjänst – fyra veckors jobbpraktik före anställning
Tillsvidareanställning – fast anställning
Yrkesutbildning – CSN-berättigad utbildning
Starta eget - utbildningsinsats

Samarbete med föreningar och frivilliga organisationer

Kommunen har eller har haft samarbete med ett antal olika föreningar. Bland andra Kompis Sverige, Röda korset, Lions, En utsträckt hand, Täby församling (Prata svenska café), Täby muslimska kulturförening och Rotary. Samarbetet ser olika ut beroende på om föreningarna har egna lokaler eller inte, om de under vissa tider vänder sig till vissa grupper som barn eller äldre och om kommunen sedan tidigare hade ett etablerat samarbete med föreningen eller om verksamheten är nystartad för att delta i mottagandet av nyanlända på olika sätt. Föreningar erbjuds att hålla aktiviteter i kommunens lokaler på Kemistvägen 30. En del föreningar har egna lokaler där aktiviteter också erbjuds.

Pågående aktiviteter på Kemistvägen 30

Cykelutbildning i samarbete med Rotary och Cykelfrämjandet. Bilda och Medborgarskolan har bland annat föräldrautbildning, svenska för kvinnor och sång och dansaktiviteter. Röda korset har läxhjälp och en Utsträckt hand har bland annat lek och pysselaktiviteter, läxhjälp, vårdupplysning och samhällsinformation.

Kompis Sverige

Projektet går ut på att matcha kompis-par som träffas under minst sex månader. Det görs genom djupintervjuer där matchningen utgår från intressen, livssituation och personlighet. Projektet handlar om att matcha etablerade och nya svenskar. Tanken är att kompisrelationerna ska ge ett ömsesidigt utbyte som vidgar perspektiv, minskar språkbarriärer och bryter fördomar.

VIDA-projektet

VIDA står för Välj-Inkludera-Delaktighet-Aktivitet. Projektet bygger på att ideella organisationer och föreningar är en viktig mötesplats för gemenskap och kontakter mellan människor. För nyanlända ger det möjlighet att träna språk, förbättra hälsa och utöka sina sociala nätverk. Det kan i sin tur leda till bättre förutsättningar på arbetsmarknaden.

Idrottsverksamhet

Täby basket har grupper där nya Täbybor deltar. Täby friidrott har haft friidrottsskola. Täby Sim har anordnat simskola, Täby FC har innebandykvällar. Samarbete med Stockholmsidrotten sker i olika sammanhang där de beviljar medel till aktiviteter.

Sommarvärdar

Sommarvärdarna är ungdomar som sommarjobbat via kommunen, både etablerade svenskar och nyanlända med uppehållstillstånd. Sommaren 2017 var sommarvärdarna på plats på Ängsholmsbadet. Sommaren 2018 har sommarvärdar erbjudit aktiviteter i Täby Centrum med utgångspunkt från mötesplatsen Esplanad som är till för unga 16-20 år.

Avslutad etableringsperiod

Avslutade bistånd till nyanlända

Under 2018 erhöll 171 nyanlända hushåll sin sista utbetalning i form av ekonomiskt bistånd med utbetalningsändamål nyanlända. I genomsnitt avslutades 43 biståndsbeslut per kvartal eller 14,5 per månad. Antal med avslutade beslut under 2017 var 86 personer.

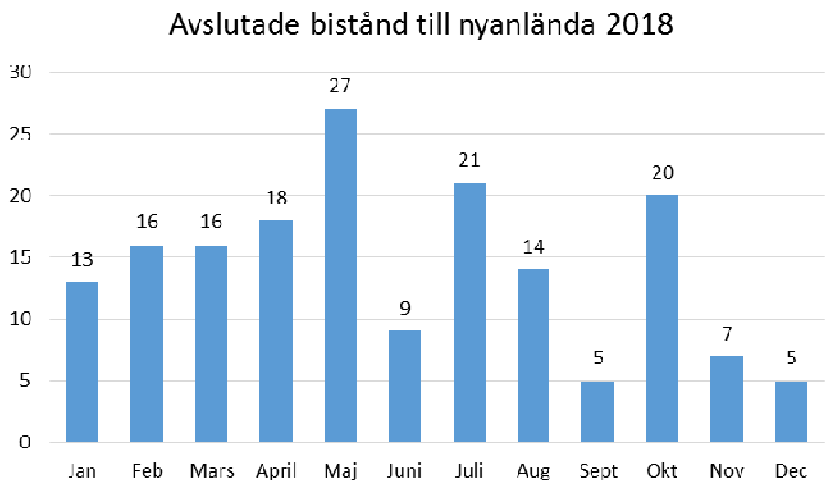

Diagrammet visar antal hushåll som inte längre har beslut om ekonomiskt bistånd till nyanlända.

Efter de två åren i tillfälligt boende tagit slut för de nyanlända

Den dag en nyanländ person flyttar in i ett tillfälligt boende informeras denne om att kontraktet för bostaden gäller under en tillfällig period om två år. Hyresgästen informeras om att på egen hand ordna bostad senast inom en tvåårsperiod och påminns om detta löpande under perioden. Uppsägning skickas tre månader innan kontraktet löper ut.

Kontrakt som löper ut under 2019

Under 2019 kommer cirka 125 personer i 73 hushåll att avsluta sin tvåårigа etableringsperiod i Täby kommun. De ska då hitta ett eget boende. Under andra halvåret 2017 flyttade många nyanlända till Täby. Den tvåårigа etableringstiden går ut under 2019 och det blir därför många personer som behöver hitta eget boende under det kommande året, framförallt från sommaren och under hösten.

Hantering av kontrakt som löper ut

Sex månader innan kontraktet löper ut kallas hyresgästerna till ett obligatoriskt informationsmöte tillsammans med fastighetsförvaltare och boendekonsulent. De får då en påminnelse om att kontraktet upphör samt erbjuds stöd i att hitta bostad. Tre månader före kontraktet löper ut skickas uppsägningen till hyresgästen och därefter kallas hyresgästen till ett uppföljningsmöte.

Kommunens stöd till nyanlända för att hitta boende

I Täby kommun finns en boendekonsulent som hjälper till med att lära ut hur och var det är möjligt att söka bostad i hela Sverige. Boendekonsulenten hjälper även till med kontakt med fastighetsägare/hyresvärdar om den nyanlände har svårt med språket. Många finner bostad via till exempel Blocket men behöver hjälp i kontakterna. Boendekonsulenten ger både individuellt stöd och ger information via öppna träffar med tolk. Kommunen har även tagit fram instruktionsfilmer om hur man söker bostad.

Under 2018 tackade sex hushåll nej till lägenheter som boendekonsulenten presenterade. Någon hittade bostad på egen hand. Cirka tio hushåll har tackat ja till lägenheter som boendekonsulenten presenterat.

Om de nyanlända inte lyckas lösa sin boendesituation efter etableringstiden

Om den nyanlände inte har löst sin boendesituation då hyreskontraktet löper ut efter två år kan personen ansöka om ekonomiskt bistånd. Det kan täcka de kostnader i den mån man inte kan betala själv för jourboenden. Detta prövas enligt Socialtjänstlagen.

Nyanlända som flyttar till andra kommuner

De nyanlända som under eller efter den tvåårigа etableringstiden flyttar till annan kommun har ingen ytterligare kontakt med Täby kommun och det finns därför ingen statistik på hur många det rör sig om och var de flyttar. Hyresgästerna har ingen skyldighet att delge sin nya adress.

De som inte har ekonomiskt bistånd och bor kvar i kommunen är självförsörjande som vilka Täbybor som helst och kommunen för ingen statistik på dessa.

Socialtjänsten i kommunen har kontakt med de nyanlända täbybor som bor kvar i kommunen och har ekonomiskt bistånd. Sedan 2016 handlar det om cirka 30 hushåll.

Källor för statistikuppgifter

Migrationsverket –	beskrivning av nyanlända i riket, länet och kommunen
SCB –	statistik över asylsökande per boendeform över tid
Täby kommuns fastighetsavdelning –	uppgifter om antal boenden
Täby kommuns controllerenhet –	uppgifter om försörjningsstöd
Välkommen Framtid –	uppgifter om aspiranter och självförsörjning
Kunskapscentrum Nordost –	information om SFI
Täby kommun Analys och Rapport –	statistik över avslutade utbetalningar till nyanlända

Kommentarer om statistiken i rapporten

- Statistik gällande antal nyanlända boendes genom kommunens försorg är avhängigt att samma personer och antal som tecknar kontrakt överensstämmer med vilka som nyttjar det erhållna boendet samt att avflyttning registreras snarast.

- Statistik gällande aspiranter inom Välkommen Framtid skiftar snabbt och uppdateringar kan vara svåra att hålla färska då flera olika instanser är inblandade.

- Statistik gällande SFI kan innehålla en visst mått av osäkerhet då handläggare inte alltid har uppdaterad kännedom om vilka personer som tillhör gruppen i etableringsfas eller när densamma är avslutad.

- Statistik gällande beslut om avslutad utbetalning till nyanlända är avhängigt handläggarens manuella hantering. Information om datum och beslutsstatus visas såsom den är registrerad.

- Då konkreta resultat av insatserna under etableringsfasen ofta kräver lång förberedelse rekommenderas kvartalsvisa uppföljningar för att uppnå jämförbara intervall och värden.